

PLA DOCENT

Curs: 3r
Especialitat: Pedagogia de la dansa
Matèria: Didàctica i metodologies per a l'ensenyament de la dansa
Codi de l'assignatura: 430015
Títol assignatura: Didàctica específica I
Subtítol: Didàctica específica de la dansa contemporània I
Tipus d'assignatura: Obligatòria
Adscripció de l'assignatura: Departament de Pedagogia de les arts de l'espectacle
Crèdits ECTS de l'assignatura: 6 ECTS
Hores totals de l'assignatura: 150h 90 h presencialitat (60%) - 60 h de treball autònom de l'alumnat (40%)
Impartició: Anual. L'assignatura preveu realitzar activitats tutelades i de treball autònom programades fora de l'horari lectiu, prèviament acordat amb l'escola i l'alumnat.
Professors/es: A determinar segons POA
Descriptor: estudi específic centrat en l'anàlisi, la pràctica, l'ús i l'aplicació dels elements constitutius i principis bàsics de moviment en el procés d'ensenyament-aprenentatge de la dansa contemporània per a un nivell elemental i intermedi. L'assignatura proporciona els recursos didàctics d'organització, planificació, seqüenciació i comunicació dels continguts que permetran dissenyar i impartir classes, escalfaments i/o entrenaments per als nivells elemental i intermedi; així com els recursos que permeten analitzar i avaluar el procés d'ensenyament-aprenentatge en l'estil de dansa contemporània.
Requisits: Didàctica general de la dansa i Fonaments pràctics de la didàctica de la dansa
Observacions: Tots els coneixements poden ser aplicats a un projecte i/o activitat específica d'especialitat en el que convergeixen i s'interrelacionen continguts d'altres assignatures. Algunes d'aquestes activitats poden ser programades fora de l'horari lectiu de l'assignatura i es pactaran sempre prèviament amb el grup-classe i l'escola. L'assignatura compta amb el suport d'instrumentista en algunes de les sessions. L'assignatura tindrà una vinculació amb les tècniques que s'imparteixen en el grau. Així mateix, amb les tendències pedagògiques i artístiques actuals.

COMPETÈNCIES QUE ES TREBALLARAN A L'ASSIGNATURA:**Competències transversals:**

- CT3 Solucionar problemes i prendre decisions que responguin als objectius del treball que es realitza.
- CT6 Realitzar autocrítica cap al propi acompliment de les tasques professionals i interpersonals.
- CT11 Desenvolupar en la pràctica laboral una ètica professional basada en l'apreciació i sensibilitat estètica, mediambiental i cap a la diversitat.

Competències generals:

- CG3 Conèixer els principis bàsics, tant teòrics com pràctics del funcionament del cos humà, amb l'objecte de proporcionar una visió global i integradora del mateix.
- CG4 Desenvolupar la capacitat per a analitzar, avaluar i entendre les característiques específiques de cada individu, aplicant tot allò en el desenvolupament i acompliment professional.

Competències específiques:

- CEP1 Saber comunicar i transmetre coneixements, vinculats a la dansa, als alumnes i participants en les activitats o projectes formatius, conduint, orientant i promovent l'aprenentatge autònom.
- CEP4 Desenvolupar la capacitat per a entendre les característiques específiques de cada individu i, en consonància amb això, orientar a l'alumnat en el seu procés formatiu.
- CEP5 Conèixer, comprendre i aplicar els principis psicopedagògics generals, aprofundint en metodologies i didàctiques específiques de la dansa, considerant els diferents contextos en els que es pugui ocupar la funció docent.

- CEP13 Desenvolupar la capacitat per a elaborar, seleccionar, utilitzar i avaluar materials i recursos didàctics, en funció del context (social, educatiu, terapèutic, històric, tecnològic) en el qual ocupi la seva labor.
- CEP18 Saber reflexionar sobre la pròpia praxis per a innovar i millorar la labor docent i educadora, integrant els conceptes teòrics i la repercussió d'aquests sobre la pràctica professional. Adquirir hàbits i destreses per a l'aprenentatge autònom i cooperatiu.

RESULTATS DE L'APRENTATGE:

Coneixements:

- C1 Coneixement dels principis anatòmics i biomecànics que regeixen el moviment dins la tècnica de la dansa contemporània compresos entre les edats pròpies dels nivells inicial i intermedi.
- C2 Coneixement dels conceptes i principis del moviment bàsics en les tècniques de dansa contemporània més rellevants.
- C3 Coneixement del vocabulari específic (nomenclatura) de la terminologia de la dansa contemporània per als nivells inicials i intermedi.
- C4 Coneixement dels elements constitutius de la classe de la dansa contemporània i la seva progressió i ordenació.
- C5 Aplicació de les eines compositives bàsiques per a la creació d'exercicis i seqüències de moviment dins la classe de tècnica de dansa contemporània.
- C6 Coneixement dels principis bàsics de la psicopedagogia aplicada a la tècnica de dansa contemporània compresos entre les edats pròpies dels nivells inicial i intermedi.
- C7 Coneixement dels principis generals i dels fonaments pràctics de la didàctica de la dansa contemporània en els nivells inicial i intermedi.
- C8 Coneixement de l'adequació dels principis metodològics en l'organització i planificació segons el grup classe i el seu context.
- C9 Coneixement i ús de so, música i pautes rítmiques en les classes de dansa contemporània en funció dels objectius didàctics.
- C10 Desenvolupament raonat de solucions a situacions didàctiques hipotètiques.
- C11 Coneixements d'avaluació i adequació pràctica de les programacions: any, semestre, setmana i classe.
- C12 Coneixement de l'adequació del treball a les edats i condicions dels alumnes segons el tipus d'orientació

Habilitats, procediments o destreses:

- H1 Treball teòric-pràctic entorn l'estructura i els elements constitutius de la classe de dansa contemporània.
- H2 Treball teòric, pràctic i compostiu d'exercicis específics en relació a: l'escalfament i l'entrenament físic específic de la dansa contemporània, l'alineació i la col·locació, la connectivitat, el paral·lel i l'en dehora, la corba, la gestió i el transferiment de pes, els desplaçaments, el treball en tres plans i els canvis de nivells, el treball de dinàmiques, la seva seqüenciació i la seva relació amb la música-so, els motors de moviment i tot allò que és propi de les tècniques de dansa contemporània per als nivells inicial i intermedi.
- H3 Pràctica i treball demostratiu del docent per a una transmissió efectiva de coneixements i informacions: marcatge, claredat i precisió, pautes donades, utilització correcta del vocabulari específic, aplicació amb correcció de la musicalitat segons els objectius metodològics plantejats, generació d'imatges...etc.
- H4 Pràctica en l'expressió i comunicació dels diferents conceptes cap als companys o en situacions hipotètiques.
- H5 Utilització adequada del vocabulari i nomenclatura dansística, pedagògica i anatòmica de les tècniques de la dansa contemporània.
- H6 Aplicació correcta dels principis de la psicopedagogia en la construcció i transmissió de la tècnica de dansa contemporània per als nivells inicial i intermedi i segons les característiques específiques dels alumnes.
- H7 Adequació dels principis metodològics en l'organització i planificació segons el grup classe i el seu context.
- H8 Avaluació i adequació pràctica de les programacions: any, semestre, setmana i classe.
- H9 Aplicació correcta dels principis anatòmics i dels fonaments pràctics de la didàctica de la dansa contemporània per als nivells inicial i intermedi i segons les característiques específiques dels alumnes.

H10 Pràctica del ritme i característiques musicals aplicables en la tècnica de la dansa contemporània en funció dels objectius didàctics plantejats.

Actituds:

- A1 Actitud de respecte vers els companys, el professor i acompanyant instrumentista.
- A2 Actitud d'iniciativa i de disponibilitat corporal adients per a la pràctica de la dansa.
- A3 Esforç en la superació de dificultats.
- A4 Acceptació i respecte vers la diversitat de propostes i d'opinions.
- A5 Participació activa a les sessions de classe.
- A6 Predisposició per entendre la classe de tècnica pràctica com a eina imprescindible en l'increment de les destreses, la resistència, la propioceptivitat i la transmissió tant en l'especialitat de Coreografia/ Interpretació com en Pedagogia.
- A7 Demostració d'interès i curiositat pel coneixement de la matèria.
- A8 Interès en la recerca de material de les diferents propostes plantejades.
- A9 Actitud crítica en el treball propi i dels altres com a eina de desenvolupament personal.
- A10 Actitud de respecte de l'entorn de treball, instal·lacions, material, equipaments.
- A11 Acceptació d'aquestes actituds com a base per a la transmissió i l'ensenyament de la dansa.
- A12 Participació activa en les tasques encomanades en les TIC, si s'escau.

CONTINGUTS FORMATIUS (TEMARI):

BLOC A: ELEMENTS I PRINCIPIS FONAMENTALS DE LA DANSA CONTEMPORÀNIA PELS NIVELLS ELEMENTAL I INTERMEDI

TEMA 1_COS i MOVIMENT

- Consciència Corporal: connectivitat, propiocepció / sensació, percepció i acció motora en relació als PNB / Alineació, col·locació i equilibri / l'eix, el fora d'eix, la caiguda i la recuperació / Capacitats físiques (coordinació, amplitud articular, flexibilitat, potencia muscular i resistència) / focus

TEMA 2_DINÀMIQUES DE MOVIMENT

- La gravetat – El pes – Les qualitats i textures de moviment en relació als sistemes i teixits corporals. L'impuls i la inèrcia en els desplaçaments, salts i girs.
- El temps i el fraseig. Velocitat, agilitat i precisió rítmica. Musicalitat.
- Els verbs d'acció – Binomis i polarització base del moviment

TEMA 3_ESPAI i NOMENCLATURA

- L'espai: *kinesfera* / plans / nivells / direccions, projeccions i espirals (inici-trajectòria-final) / distàncies / volum / projecció i mirada (focus). L'espai propi i l'espai col·lectiu (esquemes i dissenys espaials).
- La nomenclatura específica de la dansa contemporània per a nivells elemental i intermedi

BLOC B: ACCIÓ DOCENT

TEMA 4_Metodologia

- Cos i consciència de la docent: la visualització, la somatització (treball per sensacions) i l'*embodiment*.
- Extrapolació dels principis i elements de la dansa contemporània a la metodologia de la docent i el disseny de les sessions.
- Relació entre didàctica i metodologia. L'orientació cap a una metodologia pròpia. Integració de coneixements i continguts d'altres àmbits de saber en la pròpia metodologia.
- Els rols a l'aula. Estils d'ensenyament. Canals de transmissió en relació als rols i estils d'ensenyament.
- Imaginari, percepció i memòria: la generació d'imatges internes i externes com a suport al moviment (Idiokinesis) així com el treball perceptiu, sensorial i la memòria com a element base del procés tant de creació com d'aprenentatge.
- La improvisació com a recurs didàctic dins la classe de dansa contemporània.

TEMA 5_Avaluació

- Ètica i valors en l'ensenyança de la dansa contemporània per al nivell elemental i intermedi: els valors associats d'allò que impartim, la responsabilitat d'autoavaluar-se i la formació contínua del/la docent, el treball en equip, la cura i el respecte pel propi cos i el cos aliè.
- L'observació, l'escolta i el feedback com a eixos principals en les activitats d'avaluació.
- Anàlisi, avaluació i millora de les situacions d'ensenyament-aprenentatge observades.

BLOC C: EL DISSENY DE LA SESSIÓ

TEMA 6_Preparació i disseny de la sessió (Treball previ)

- Anàlisi dels factors determinants en el plantejament i disseny de la sessió.
- Estructura: parts i temporalització d'una sessió.

TEMA 7_Les activitats específiques segons nivell: disseny i implementació

- Plantejament d'activitats segons objectius específics (d'inici_escalfament, activitats de nous continguts, de repàs, d'integració,...)
- Selecció, seqüenciació i progressió de continguts (nivell elemental i intermedi).
- Aplicació d'eines de composició i improvisació per a la creació i disseny de les activitats.
- Les activitats en relació a la música i l'entorn sonor de la sessió. Adequació de la proposta musical a l'objectiu a treballar.
- La improvisació com a recurs didàctic dins la classe de Dansa Contemporània. Discurs verbal emprat en la conducció d'una exploració o improvisació. Disposició espacial del/la docent i organització del grup-classe. Suports i recursos didàctics.
- Factors i elements del procés comunicatiu a l'aula: direccionalitat, canals de transmissió, marcatge, qualitat i quantitat d'inputs.

BLOC D: INTEGRACIÓ DE CONTINGUTS EN UNA PRÀCTICA CONCRETA

TEMA 8_APLICACIÓ DELS CONEIXEMENTS ADQUIRITS AL DISSENY D'ACTIVITATS EN DIVERSITAT DE GRUPS_CLASSE

- El treball en equip: l'autocura, el suport mutu, la planificació i repartiment de tasques, la coordinació docent, la generació de coneixement i el decàleg de l'acció docent compartit. L'avaluació conjunta i consensuada.
- El complement de formació i l'ampliació de referents específics segons el context d'intervenció.
- La relació i connectivitat de coneixements i continguts d'altres àmbits de saber.
- La pràctica en un context concret i per a un grup d'alumnes-usuaris específic com a recurs per a la integració de coneixements.

METODOLOGIA I ORGANITZACIÓ GENERAL DE L'ASSIGNATURA

La proposta metodològica compartida entre les docents es planteja des d'una perspectiva integrativa, on teoria i pràctica estan amalgamades

Tot i que els blocs de continguts s'han exposat de forma seqüenciada, la metodologia a l'aula no seguirà aquest ordre sinó que treballarà amb el principi de simultaneïtat de tota pràctica performativa o experiencial, apropant i allunyant el focus sempre que sigui necessari per aprofundir en temes concrets sense perdre la seva naturalesa múltiple.

Els mòduls de Tècnica de dansa contemporània i Repertoris estaran vinculats a les pràctiques i reflexió d'aquesta assignatura.

És important que l'alumnat aporti un treball centrat en la seva pròpia pràctica i posterior reflexió, tant pel que fa en la seva mateixa experiència docent, com en la seva experiència com alumne/a de dansa.

Les activitats d'aprenentatge poden ser:

- de treball presencial a l'aula (90h.)
- tutelades i de treball autònom (60h.)

Les activitats no presencials podran engegar-se a l'aula, però el pes de l'elaboració d'aquestes recaurà fora de l'horari lectiu.

TREBALL PRESENCIAL D'AULA:

- **Exposicions** dels temes per part de la professora fent ús d'exemples pràctics i material visual de suport i amb la participació activa de l'alumnat.
- **Exposicions** de les estudiants supervisades per la professora.
- **Debats**
- **Espais de reflexió i escriptura individual.**
- **Cercles de tancament, dubtes i preguntes.**
- **Rodes de feedback.**
- **Reproducció de models** (execució de seqüències de moviment fixes prèviament marcades / vinculació amb les assignatures de tècniques de dansa)
- **Treball d'observació i anàlisi amb posterior intervenció en debat dirigit.**
- **Elaboració i transmissió** de materials didàctics i/o seqüències de moviment a partir d'unes pautes prèvies.
- **Exploracions i laboratori** conduït per la professora al voltant d'un tema que permeti a l'alumnat a trencar esquemes i patrons preestablerts i posterior xerrada.
- **Presentacions de supòsits pràctics elaborats pels estudiants.** Aquests es realitzaran sempre amb grups pilots formats pel total o part dels alumnes de l'assignatura que emularan aquelles situacions d'ensenyament-aprenentatge que necessitem per treballar. En ocasions es convidarà a alumnes d'altres cursos i/o especialitats del CSD.
- **Sessions teòric-pràctiques_Master Class** amb convidats especialistes d'alguna de les tècniques de dansa referents de la dansa moderna i/o contemporània. Aquesta activitat és podrà compartir amb l'assignatura de Didàctica específica de dansa contemporània II de 4t curs. Posterior xerrada amb el/la convidat/da. Les tasques derivades d'aquesta activitat seran diferenciades per a cada un dels dos grups d'alumnes (3r i 4t curs).

ACTIVITATS TUTELADES (individual i/o en grups)

- Disseny i impartició d'activitats. Aquestes sessions d'aprenentatge cooperatiu seran tutelades per l'equip docent.
- Visites a contextos diversos i activitats vinculades a la visita.
- Master class amb convidat/da.
- Tutories d'assignatura individuals i/o grupals.

ACTIVITATS DE TREBALL AUTÒNOM

- Assistència a activitats programades des de l'escola o l'assignatura i posterior treball escrit, pràctic i/o oral d'anàlisi i reflexió.
- Realització i presentació davant del grup d'un treball individual final d'assignatura que estigui enfocat a reflexionar sobre la pròpia tasca i posicionament docent: MANIFEST DEL/LA PEDAGOG/A
- Complementació de fitxes de descripció d'activitats que hagin estat presentades a escollir d'entre un dels dos nivells: elemental i/o intermedi
- Utilització de les TIC pel desenvolupament i seguiment de l'assignatura (carpeta compartida al drive).
- Recerca d'informacions, lectures i/o visionats a proposta de l'equip docent de l'assignatura.

AVALUACIÓ, CRITERIS, ESTRATÈGIES O ACTIVITATS I PONDERACIÓ:

Críteris i sistemes d'avaluació de l'assignatura:

L'avaluació de l'assignatura serà continuada amb registres d'avaluació puntuals derivats dels treballs en grup, les pràctiques, les presentacions i els treballs individuals.

L'assistència obligatòria és d'un 80% (per ser avaluat/da s'ha de complir amb un mínim de 24 sessions).

En la primera setmana es realitza una avaluació inicial de nivell que serà orientativa per tal d'adequar la proposta de programació al grup-classe.

CRITERIS I PONDERACIÓ	DESGLOSSAMENT
DISPONIBILITAT_20%	Participació_(30%)
	Actitud_(30%)
	Treball en equip_(40%)
ACTIVITATS PRÀCTIQUES_50%	Acció Docent_(60%)
	Composició i disseny d'activitats_(40%)
TREBALL FINAL D'ASSIGNATURA_20%	Forma_(30%)
	Contingut_(70%)
AUTOAVALUACIÓ ESTUDIANT_10%	Autoavaluació_(100%)

Avaluació única:

La modalitat d'avaluació única es podrà establir en casos excepcionals que, un cop feta la matrícula, justifiquin documentalment una causa imprevista i sobrevinguda de força major que impedeixi l'assistència regular a l'assignatura i en casos de canvi o solapament horari provocats per l'escola amb posterioritat al període de matriculació. Es pot consultar el detall d'aquesta modalitat a la Guia de l'estudiant del CSD.

Assistència:

L'assistència mínima per aprovar l'assignatura és del 70%-80% segons el criteri del docent. Només es consideraran faltes justificades les absències per activitats acadèmiques aprovades per l'escola. Es poden consultar més detalls sobre l'assistència a la Guia de l'estudiant del CSD.

BIBLIOGRAFIA, FONTS I RECURSOS DE DOCUMENTACIÓ:

Bàsica

- F. HAYS, Joan. 1981. *Modern Dance. A biomechanical approach to teaching*. United States of America: Mosby Company.
- *Les Acquisitions techniques en danse contemporaine / CAHIERS DE LA PÉDAGOGIE DÉCEMBRE 1999 / CENTRE NATIONAL DE LA DANSA*_Départament du développement de la culture choréographique.
- NIKOLAIS, Alwin / MURRAY, Louis. 2019. *La Tècnica de dansa Nikolais/Louis. Una filosofia i un mètode de la dansa moderna. Inclou 'El gest únic'*. Traducció de Clàudia Brufau Bonet. Ed. Materials pedagògics. Institut del teatre Diputació de Barcelona.
- GARCÉS, Marina, GRAHAM, Janna, FLORES, Val, FERNÁNDEZ Martorell, Concha i SOLÉ Blanch, Jordi. 2020. *Pedagogies i emancipació*. Ed. Arcàdia. MACBA.
- CONDRÓ, Lucas i MESSIEZ, Pablo (2016). *Asymmetrical-Motion. Notas sobre pedagogia y movimiento*. Segunda edición revisada. Ed. Continta me tienes. Colección escénicas, 12.
- CONDRÓ, Lucas. 2017. *Lo singular. Asymmetrical-Motion*. Ed. Continta me tienes.
- LEESCHAEVE, Jaqueline. 2009. *El bailarín y la danza, Conversaciones de Merce Cunningham con Jaqueline Leeschaeve*. Ed. Global Rhythm Press.

Vídeos

NOË, Alva. *Dance As A Way of Knowing: Interview with Alva Noë*.
https://www.youtube.com/watch?time_continue=15&v=FbWVERm5bsM

LUNA, Rocío *La voz del propio cuerpo, una pedagogía amable para la danza*
https://www.youtube.com/watch?time_continue=2402&v=1EgOYHq3guQ&feature=emb_logo

SZTAJNSZRAJBER, Darío. *La educación*.
<https://www.youtube.com/watch?v=35PiXDPb9BI>

Complementària de l'especialitat

- ELLSWORTH TODD, Mabel. 1972. *The Thinking Body*. New York: Dance Horizons, inc.
- BAINDBRIDGE COHEN, Bonnie. 2012. Third Edition. *Sensing, feeling, and action. The Experiential Anatomy of Body-Mind Centering*. Contact editions.
- HACKNEY, Peggy. 2002. *Making Connections. Total Body Integration Through Bartenieff Fundamentals*. New York / London: Routledge
- DIEHL, Diehl i LAMPERT, Friederike (Eds.). 2010. *Dance Techniques 2010_TANZPLAN GERMANY*.